

Vantaan kaupungin vuoden 2016 tilinpäätös

KN/PM/ML/MS/HY-L

Vuoden 2016 tilikauden tulos oli 64,5 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Tilikauden tulos parani 63,2 miljoonalla eurolla edelliseen vuoteen verrattuna. Poistoeron ja varausten muutoksien sekä rahastosiirtojen jälkeen **tilikauden ylijäämä oli 64,8 miljoonaa euroa**.

Ulkoiset toimintatuotot olivat 298,7 miljoonaa ja valmistus omaan käyttöön 80,6 miljoonaa euroa vuonna 2016. Toimintakulut olivat 1 369,3 miljoonaa euroa, eli alenivat edelliseen vuoteen nähden 30,5 miljoonaa euroa. Suurimmista kulueristä henkilöstökulut olivat 491,2 ja palveluostot 655,1 miljoonaa euroa. Henkilöstökulut kasvoivat 5,0 miljoonaa (1,0 %:a) ja palveluostot pienenivät 42,9 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

Kun toimintatuottoihin lisätään valmistus omaan käyttöön ja vähennetään toimintakulut, saadaan toimintakate, joka oli - 990,0 miljoonaa euroa vuonna 2016. Toimintakate parani edelliseen vuoteen nähden 25,6 miljoonaa euroa.

Verotuloja kertyi vuonna 2016 yhteensä 953,8 miljoonaa ja valtionosuuksia 189,4 miljoonaa euroa. Vuoteen 2015 verrattuna verotulojen ja valtionosuuksien yhteenlaskettu kasvu oli 58,6 miljoonaa euroa.

Kaupungin vuosikate vuonna 2016 oli 178,8 miljoonaa euroa. Vuosikatteella pystyttiin kattamaan poistot 154-prosenttisesti, joten kaupungin tulorahoitus oli vuosikatteella mitattuna riittävä.

Suunnitelman mukaisia poistoja ja arvonalentumisia kirjattiin vuonna 2016 yhteensä 116,1 miljoonaa euroa. Poistot kasvoivat 15,4 miljoonaa ja arvonalentumiset 2,7 miljoonaa euroa edellisvuoteen nähden. Satunnaisia eriä kirjattiin 1,8 miljoonaa euroa.

Investointimenot vuonna 2016 olivat 146,7 miljoonaa euroa. Kaupungin pitkäaikaisten lainojen nettovähennys oli 17,8 ja lyhytaikaisten lainojen vähennys 24,7 miljoonaa, joten lainakannan nettovähennykseksi muodostui 42,6 miljoonaa euroa. Vuonna 2015 vastaavasti lainakanta kasvoi 22,1 miljoonaa euroa. Investointien tulorahoitusosuus vuonna 2016 parani 123,0 prosenttiin, kun se edellisvuonna oli 66,9 prosenttia.

Taseen pysyvien vastaavien suurin erä ovat aineelliset hyödykkeet, joita oli 1 197,5 miljoonaa euroa vuoden 2016 lopussa (55 prosenttia taseen loppusummasta). Taseen vastattavaa puolella omaa pääomaa oli 897,1 miljoonaa ja vierasta pääomaa 1 261,7 miljoonaa euroa. Taseen loppusumma oli 2 173,9 miljoonaa euroa. Vuoden 2016 omavaraisuusaste oli 42,1 prosenttia. Asukaskohtainen lainakanta pieneni edellisestä vuodesta 305 euroa, eli 5 007 euroon asukasta kohti.

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen tilikauden 2016 ylijäämäksi muodostui tilinpäätössiirtojen jälkeen 1,4 miljoonaa euroa.

Vantaan Työterveys liikelaitoksen tilikauden ylijäämä tilinpäätössiirtojen ja tuloverojen jälkeen oli 0,6 miljoonaa euroa.

Vantaan Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tilikauden ylijäämäksi muodostui 0,7 miljoonaa euroa.

Asunto-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston ylijäämä ennen rahastosiirtoja oli 1,7 miljoonaa euroa, Marja-Vantaan ja keskustan kehittämisrahaston alijäämä 0,5 miljoonaa euroa, Sosiaalisen luotituksen rahaston ylijäämä kaksi tuhatta euroa ja Vahinkorahaston alijäämä 1,3 miljoonaa euroa.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty tytäryhteisöt, kuntayhtymät ja osakkuusyhteisöt, eli kaikkiaan 73 yhteisöä.

Konsernin tilikauden tulos vuonna 2016 oli 131,9 miljoonaa euroa. Tilinpäätössiirtojen, tilikauden verojen, laskennallisten verojen ja vähemmistöosuuksien vähentämisen jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostui 103,9 miljoonaa euroa. Konsernin lainakanta pieneni 51 miljoonaa euroa edellisvuodesta ollen 2 039 miljoonaa vuoden 2016 lopussa. Asukaskohtainen lainakanta aleni 9 304 euroon, kun se vuonna 2015 oli 9 738 euroa. Konsernin suhteellinen velkaantuneisuusaste oli vuoden

2016 lopussa 112 prosenttia, eli vuoden 2016 käyttötulot eivät olisi riittäneet vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Vuoden 2016 talousarvion toteutuminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 16.11.2015 talousarvion vuodelle 2016 ja taloussuunnitelman vuosille 2016-2019.

Vuoden 2016 alkuperäinen valtuuston hyväksymä talousarvio päättyi -35,8 miljoonan euron tilikauden tulokseen ja -35,7 miljoonan euron tilikauden alijäämään sekä yhteensä 103,1 miljoonan euron bruttoinvestointitasoon. Kaupunginvaltuusto päätti muutoksista vuoden 2016 talousarvioon toimialojen esitysten perusteella syksyn 2016 aikana. Talousarviomuutoksista suurimman taustalla oli Kivistön kaupunkikeskuksen sopimuskorvauksena saatujen maa-alueiden kirjaamiskäytäntö, jonka vuoksi sopimuskorvauksena saadut maa-alueet kirjattiin investointiosan menoksi (30 miljoonaa euroa), mutta myös vastaavaksi kuntatekniikan keskuksen käyttötalouden tulokirjaukseksi, jolloin muutoksella ei ollut rahoitusvaikutusta. Talousarviomuutosten jälkeen talousarvion tilikauden tulokseksi muodostui -13,3 miljoonaa euroa ja bruttoinvestointitasoksi 154,1 miljoonaa euroa.

Vuoden 2016 tilinpäätös päättyi 64,5 miljoonan euron tilikauden tulokseen ja 64,8 miljoonan euron tilikauden ylijäämään. Tilinpäätöksen tulos on 78 miljoonaa euroa parempi kuin muutettu talousarvio.

Vuoden 2016 muutetussa talousarviossa kaupungin käyttötalouden toimintatuotot olivat 436,2 miljoonaa euroa. Vuoden 2016 aikana toteutuneet toimintatuotot (sisältäen sisäiset erät) olivat 457,0 miljoonaa euroa ylittäen muutetun talousarvion 20,8 miljoonalla eurolla. Toimintatuotot toteutuivat 105-prosenttisesti muutettuun talousarvioon nähden ja ne kasvoivat 6,5 prosenttia vuoden 2015 tilinpäätökseen nähden. Toimintatuottoja kertyi ennakoitua enemmän ennätyksellisen vilkkaasta kaavoituksesta ja rakentamisesta johtuen. Talousarvion toimintatuotot ylittyivät 23,8 miljoonaa euroa maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalla erityisesti kuntatekniikan keskuksen sopimus- ja maanlajitystuotoissa sekä maanmyyntituotoissa. Myyntituotot sisältävät 4,3 miljoonaa euroa Helsingin seudun ympäristöpalveluille (HSY) myytyjä ns. läpilaskutettavia rakentamispalvelutuottoja.

Kaupungin toimintakulut ilman valmistusta omaan käyttöön (sisältäen sisäiset erät) olivat muutetussa talousarviossa 1 500,5 miljoonaa euroa. Vuoden 2016 aikana toteutuneet toimintakulut ilman valmistusta omaan käyttöön olivat 1 447,1 miljoonaa euroa. Toimintakulut alittuivat 53,5 miljoonalla eurolla ja ne toteutuivat 97-prosenttisesti muutettuun talousarvioon nähden. Toimintakulujen kasvu ilman valmistusta omaan käyttöön oli 0,2 prosenttia vuoden 2015 tilinpäätökseen nähden. Joukkoliikenteen toimintakulut alittivat talousarvion noin 12 miljoonalla eurolla, sillä Helsingin seudun liikenteen (HSL) kuntaosuus toteutui budjetoitua pienempänä. HSL myös hyvitti Vantaan vuoden 2016 kuntaosuutta noin 0,5 miljoonalla eurolla Länsimetron viivästymisen vuoksi. Toimeentulotuen kulut alittivat talousarvion 4,4 miljoonalla eurolla ja erikoissairaanhoidon kulut noin 8 miljoonalla eurolla. Henkilöstökulut alittivat talousarvion noin 21 miljoonalla eurolla, josta kilpailukyky sopimuksen lomarahaleikkauksesta johtuva vuoden 2017 lomapalkkavelan pieneneminen ja muiden lomapalkkakajaksotusmuutosten vaikutus oli 6,5 miljoonaa euroa. Lisäksi palvelujen ostokulut alittuivat kaupunginjohtajan toimialalla, konserni- ja asukaspalvelujen toimialalla sekä sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla yhteensä noin 4,6 miljoonaa euroa. Toimintakulut sisältävät 4,3 miljoonaa euroa Helsingin seudun ympäristöpalveluille (HSY) myytyjä ns. läpilaskutettavia rakentamispalvelujen kustannuksia.

Vuoden 2016 verotulot ylittivät talousarvion 3,1 miljoonalla eurolla. Talousarvioon nähden kunnallisveroarvion toteuma oli 100 prosenttia, yhteisöveron toteuma 108 prosenttia, kiinteistöveron toteuma 95 prosenttia ja valtionosuuksien toteuma 103 prosenttia. Kaikkiaan verorahoitus yhteensä (verot ja valtionosuudet) toteutui 101-prosenttisesti suhteessa talousarvioon ja se kasvoi 5,4 prosenttia vuoden 2015 tilinpäätökseen nähden.

Rahoitustuottoja ja -kuluja toteutui vuonna 2016 yhteensä 25,7 miljoonaa euroa, talousarviossa yhteenlasketuiksi rahoitustuotoiksi ja -kuluiksi oli arvioitu 21,3 miljoonaa euroa. Talousarvion ja toteuman välinen ero johtuu edelleen alhaisena pysyneestä korkotasosta. Kaupungin 1 060 miljoonan euron lainasalkun korkokulut toteutuivat 3,9 miljoonan euron tasolla. Kaikki kaupungin korkotulot yhteensä alittivat talousarvion 6,0 miljoonalla eurolla. Rahoitustuotot ja -kulut toteutuivat syksyllä 2016 esitettyjen ennusteiden mukaisesti.

Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen vuosikate tilinpäätöksessä 2016 oli 178,8 miljoonaa euroa, joka on 86,5 miljoonaa euroa parempi kuin muutetussa talousarviossa 2016. Vuosikate kasvoi 82 prosenttia vuoden 2015 vuosikatteeseen nähden.

Poistoja ja arvonalentumisia toteutui vuonna 2016 116,1 miljoonaa euroa, joka oli 111 prosenttia ja 11,4 miljoonaa euroa enemmän talousarvioon nähden. Ylityksen taustalla on vuonna 2016 tehty Kivistön alueen maakauppoihin liittyvä noin 9 miljoonan euron arvonalennus KOy Vantaan Erikasin osakkeiden tasearvoon. Lisäksi Kehärataan kuului talousarviossa oletettua enemmän lyhyen poistoajan hankeryhmiä, mikä osaltaan nosti poistotasoa.

Pelastushelikopteritoiminnan uudelleenjärjestelyjen tuloksena Vantaan kaupunki vastaanotti toimintaan aiemmin liittyneen kiinteistön. Kiinteistön vastaanotto näkyy laskennallisena 1,8 miljoonan euron kuluna investointien osakekuluissa ja vastaavansuuruisena satunnaisena tuottona käyttötaloudessa.

Tilikauden tulokseksi vuonna 2016 kaupunki, liikelaitokset ja rahastot yhdistäen muodostui 64,5 miljoonaa euroa. Vuoden 2015 tulos oli 1,4 miljoonaa euroa. Vuoden 2016 tilikauden ylijäämäksi muodostui 64,8 miljoonaa euroa.

Vuoden 2016 alkuperäisen talousarvion investointiosan tulot olivat (liikelaitokset ja rahastot mukaan lukien) 3,7 miljoonaa euroa, menot 103,1 miljoonaa euroa ja investointiosan netto 99,4 miljoonaa euroa. Vuoden 2016 aikana valtuusto päätti lisätä Kehäradan hankeryhmään investointimenoja 5,3 miljoonaa euroa lentoaseman juna-aseman urakan viivästymisen vuoksi, korottaa kiinteän omaisuuden ostojen investointimenoja 35,6 miljoonaa euroa maanostoihin ja sopimuskorvauksena saatujen maa-alueiden arvon kirjaamiseen sekä lisätä osakkeiden hankinnan investointimenoihin 10,2 miljoonaa euroa pysäköintiyhtiöiden siirtämiseksi Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahastosta kaupungin taseeseen. Muutosten jälkeen talousarvion bruttoinvestointimenoiksi muodostui 154,1 miljoonaa euroa.

Vuoden 2016 toteutuneet bruttoinvestointimenot olivat yhteensä 146,7 miljoonaa euroa, josta Kehäradan osuus 6,4 miljoonaa euroa. Muutetun talousarvion mukaiset investointimäärärahat ylittyivät Kehäradan osalta 1,2 miljoonaa euroa taloudellisen loppuselvityksen valmistuttua. Osakkeiden ja osuuksien osalta muutettu talousarvio ylittyi 1,8 miljoonaa euroa em. pelastushelikopteritoimintaan liittyneen kiinteistön vastaanoton vuoksi. Investointimäärärahat alittuivat rakentamisen osalta 3,2 miljoonaa euroa, aineettoman omaisuuden (tietojärjestelmähankinnat) osalta 0,8 miljoonaa euroa ja kiinteän omaisuuden osalta 4,2 miljoonaa euroa.

Investointituloja toteutui 20,5 miljoonaa euroa, noin 16,8 miljoonaa euroa yli talousarvion. Tästä ylityksestä noin 14,5 miljoonaa euroa liittyi osaketuloihin. Suurin yksittäinen selitys tälle oli pysäköintiyhtiöiden siirtäminen Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahastosta kaupungin taseeseen, mikä tuotti rahastolle 10,2 miljoonan euron investointitulon, ja mitä ei ollut huomioitu rahaston talousarviossa.

Vuoden 2016 investointiosan nettomenoiksi muodostui yhteensä 126,2 miljoonaa euroa, joka alitti muutetun talousarvion 24,2 miljoonalla eurolla.

Valtio tulee maksamaan Kehä III:n perusparannuksen 2. vaiheessa Vantaan valtion puolesta rahoittamat 38,3 miljoonaa euroa takaisin Vantaalle kahdessa erässä vuosina 2016–2017. Vuonna 2016 valtio lyhensi osuuttaan 19,2 miljoonalla eurolla, minkä vaikutus näkyy kaupungin rahoituslaskelmassa.

Talousarviossa 2016 varauduttiin talousarvion käyttötaloulosan ja investointiosan perusteella 16,2 miljoonan euron nettolainanottoon. Vuoden 2016 hyvästä kassatilanteesta johtuen ja toiminta- ja rahoitustuottojen ja -kuluja toteuduttua vuonna 2016 huomattavasti talousarviota paremmin lainan nostoon ei ollut tarvetta. Sen sijaan kaupungin pitkäaikainen lainamäärä vähentyi vuoden 2016 aikana noin 18 miljoonalla eurolla. Kaupungin lainakannaksi muodostui 1 060 miljoonaa euroa (ilman konserniyhtiöiden konsernitilin saldoa).

Vuoden 2016 sitovien tavoitteiden toteutuminen

Vuodelle 2016 valtuusto asetti sitovia tavoitteita yhteensä 29 kappaletta. Tavoitteista 17 toteutui täysin, 11 osittain ja yksi ei lainkaan.

Talousarvion tuloslaskelmavertailun mukainen toimintamenojen kokonaiskasvu vuonna 2016 oli 0,3 prosenttia ja toteutuneet toimintamenot alittivat selvästi budjetoidun. Toteutunut investointiosan netto oli 134 miljoonaa euroa.

Kaupungin tulopohjaa vahvistettiin maanmyyntiä tehostamalla, maanmyyntivoittoja kertyi vuonna 2016 48,8 miljoonaa euroa (vuonna 2015: 37,3 miljoonaa euroa).

Maankäytössä priorisoitiin keskustoihin sijoituvia kaavahankkeita. Tikkurilan keskustakorttelin ja Myyrmäen keskustan kilpailut on pidetty ja voittajat valittu. Koivukylän keskustan kilpailu on myös pidetty ja Hakunilan keskustan kaavarungon luonnos on valmis

Kaupunki loi edellytykset laadukkaalle ja monipuoliselle asuntotuotannolle. Vuonna 2016 Vantaalle valmistui

2 972 uutta asuntoa, mikä ylittää sitovan tavoitteen tavoitetason 972:lla. Valmistuneet asunnot jakautuvat seuraavasti: kerrostalot (ja muut): 2 579 asuntoa, erillispientalot: 313 asuntoa, rivi- ja ketjutalot: 80 asuntoa.

Koulutustakuuta toteutettiin: Vuoden 2016 yhteishaussa perusopetuksen päättävillä oli Vantaalla tarjolla 100 aloituspaikkaa enemmän kuin edellisenä vuonna. Aloituspaikkoja oli laskennallisesti yli 100 prosenttia suhteessa perusopetuksen päättävien määrään. Perusopetuksen keväällä 2016 päättäneistä 98,7 prosenttia sijoittui lukiokoulutukseen, ammatilliseen koulutukseen tai valmistaviin koulutuksiin.

Entistä suurempi osa ikääntyneistä pystyy asumaan kotona. Vantaalla omassa kodissa asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus oli vuoden 2016 lopussa 92,7 prosenttia (Vuonna 2015: 92,2 %).

Uudet käyttöön otetut sähköisen asiainnoinn muoto ovat lisääntyneet. Muun muassa kuntalaisten sähköisen asiainnoinn help desk on otettu käyttöön Vantaa-infossa ja puhelinpalveluissa. Rakennusvalvonnan kaikki luvitukset hoidetaan sähköisesti. Sähköinen ajanvaraus on käytössä sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla useissa palveluissa.

Henkilöstön sairauspoissaolojen määrän vähenemisen osalta ei saavutettu tavoitetasoa, sairauspoissaoloprosentti oli 4,55. Vuoden 2015 lopun tilanteeseen verrattuna (4,52 %) toteuma oli hiukan huonompi, mutta vuoden 2014 lopun tilanteeseen nähden (4,58 %) hiukan parempi.

Kaupunginhallitus 20.3.2017 § 13

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

1. esittää kaupunginvaltuustolle, että

- Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksessa puretaan investointivarausta 2 176 661,95 euroa, jolloin muodostuu poistoeron lisäystä. Kirjataan poistoeron vähennykseksi investointivarauksella hankittuihin pysyviin vastaaviin kohdistuneet poistot 341 621,00 euroa. Tilikauden ylijäämä 1 436 859,36 euroa siirretään johtokunnan esityksen mukaisesti liikelaitoksen edellisten tilikausien ylijäämään,
- Vantaan työterveys liikelaitoksessa puretaan investointivarausta 34 521,01 euroa, jolloin muodostuu poistoeron lisäystä. Kirjataan poistoeron vähennykseksi investointivarauksella hankittuihin pysyviin vastaaviin kohdistuneet poistot 36 020,19. Tilikauden ylijäämä 608 601,50 euroa siirretään johtokunnan esityksen mukaisesti liikelaitoksen edellisten tilikausien ylijäämään,
- Vantaan Suun terveydenhuollon liikelaitoksessa muodostetaan johtokunnan esityksen mukaisesti 125 000,00 euron investointivaraus ja tilikauden ylijäämä 671 745,63 euroa siirretään johtokunnan esityksen mukaisesti taseen oman pääoman eräksi, jolloin aikaisempina vuosina kertynyt kumulatiivinen oman pääoman alijäämä on tullut täysin katettua suunnitelman mukaisesti,
- Asunto-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston ylijäämä 1 667 266,68 euroa kirjataan rahaston lisäykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti,

- e) Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston alijäämä 470 603,30 euroa kirjataan rahaston vähennykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti,
 - f) Sosiaalisen luotituksen rahaston ylijäämä 2 051,13 euroa kirjataan rahaston lisäykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti,
 - g) Vahinkorahaston alijäämä 1 263 238,41 euroa kirjataan rahaston vähennykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti ja
 - h) Vantaan kaupungin tilikauden ylijäämä 64 822 645,93 euroa siirretään taseen omaan pääomaan edellisten tilikausien ylijäämään sekä
- 2. todeta, että koska taseessa on aikaisemmilta tilikausilta kertyneitä ylijäämiä, esitystä talouden tasapainottamiseen ei tilikauden tuloksen perusteella tarvita,
 - 3. valtuuttaa talouspalvelukeskus tekemään tilinpäätökseen teknisluonteisia korjauksia ja
 - 4. allekirjoittaa tilinpäätös ja jättää se tilintarkastajien tarkastettavaksi sekä saattaa tilinpäätös tarkastuksen jälkeen kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginjohtaja Kari Nenonen selosti asiaa kokouksen alussa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liite:

- Vantaan kaupungin tilinpäätös 2016

Täytäntöönpano: talouspalvelukeskus
kaupunginkanslia/ esitys valtuustolle

Lisätiedot:

kaupunginjohtaja Kari Nenonen, puh. 09 8392 2101, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi